

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та
фтизіопульмонології**

**Силабус навчальної дисципліни
«Позалегеневий туберкульоз»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ECTS
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології Одеса, вул. Французький бульвар 40. Державний заклад спеціалізований (спеціальний) санаторій «Аркадія» МОЗ України.
Викладач (-і)	Мацегора Н.А., д.мед.н, професор кафедри. Доценти: к.мед.н. Шпота О.Є., к.мед.н. Капрош А.В., Асистенти: Омелян Л.П., Зайцев А.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Зайцев Андрій Сергійович, 093-144-81-06 Капрош Антоніна Вікторівна, відповідальна за СНТ кафедри 068-56-45-037 E-mail: kaftub@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 15.00 до 16.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та
фтизіопульмонології

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – заходи з організації виявлення, діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики позалегеневих форм туберкульозу.

Мета дисципліни: оволодіння комплексом знань, вмінь, навичок своєчасної діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики екстрапульмональних форм туберкульозу, особливостям перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих хворих, що має підвищити якість лікування та/або попередити формування ускладнень.

Завдання навчальної дисципліни:

- 1) оволодіння знаннями щодо стану і перспективи фтизіопульмонології на сучасному етапі;
- 2) набуття навичок і вмінь стосовно патогенезу, клініки, діагностики, лікування і профілактики позалегеневих форм туберкульозу;
- 3) ознайомитися з сучасними підходами до діагностики і лікування туберкульозу при коінфекції туберкульоз/ВІЛ;
- 4) вивчити основні групи препаратів, які застосовуються при лікуванні туберкульозу у тому числі лікарсько-стійкого туберкульозу;
- 5) Засвоєння алгоритму дій сімейного лікаря у своєчасній діагностиці та лікуванні хворих на туберкульоз й контролі за режимом прийому протитуберкульозних хіміопрепаратів.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;

Знати:

Етіологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування, профілактику позалегеневих форм туберкульозу.

Вміти:

1. Опанувати вміння діагностувати різноманітні клінічні форми туберкульозу;
2. Удосконалити навички і вміння для діагностики і диференціальної діагностики позалегеневого туберкульозу;
3. Опанувати знання з лікування та профілактики позалегеневого туберкульозу;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології

4. Оцінити особливості патогенезу, клініки, діагностики, лікування і профілактики туберкульозу нервової системи, кишок, очеревини, брижових лімфатичних вузлів (мезаденіт), кісток і суглобів, сечових і статевих органів, шкіри і підшкірної клітковини, ротової порожнини, периферичних лімфатичних вузлів, ока, інших органів.
5. Трактувати фактори ризику та прогнозувати виникнення ускладнень лікування;
6. Трактувати результати лабораторного та інструментального досліджень;
7. Засвоїти навички діагностики можливих побічних реакцій (ПР) протитуберкульозних антибактеріальних препаратів та алгоритм дій лікарів при організації допомоги хворим у випадках ПР при лікуванні ТБ;
8. Засвоїти основні профілактичні заходи у виникненні ускладнень перебігу легеневого та позалегенєвого туберкульозу;
9. Набути навичок і вмінь для оформлення результатів лікування у відповідній медичній документації;
10. Демонструвати формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим, а також принципами фахової субординації у фтизіатрії.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Семінарські заняття: словесні (бесіда); наочні (мультимедійні презентації, схеми, таблиці).

Самостійна робота: передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Організація медичної допомоги хворим на туберкульоз: виявлення, діагностика, лікування, профілактика, диспансерний нагляд.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та
фтизіопульмонології**

- Тема 2. Загальні принципи лікування туберкульозу. Антимікобактеріальні препарати.
- Тема 3. Стандартні режими лікування хворих на туберкульоз. Критерії вилікування хворих на туберкульоз. Поняття про хіміорезистентність.
- Тема 4. Позалегеневі форми туберкульозу. Класифікація та механізми розвитку.
- Тема 5. Туберкульоз нервової системи.
- Тема 6. Туберкульоз кісток і суглобів.
- Тема 7. Туберкульоз сечових і статевих органів.
- Тема 8. Туберкульоз кишок, очеревини, брижових лімфатичних вузлів (мегаденіт).
- Тема 9. Туберкульоз шкіри і підшкірної клітковини, ротової порожнини.
- Тема 10. Туберкульоз периферичних лімфатичних вузлів.
- Тема 11. Туберкульоз ока.
- Тема 12. БЦЖ-вакцинація.
- Тема 13. Туберкульоз/ВІЛ-інфекція.
- Тема 14. Контроль, моніторинг та ведення побічних реакцій на проти-туберкульозні препарати.
- Тема 15. Клініко-лабораторний та інструментальний моніторинг за якістю лікування.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна:

1. Фтизіатрія : підручник / В. І. Петренко, Л. Д. Тодоріко, Л. А. Гришук [та ін.] ; за ред. В. І. Петренка. Київ : Медицина, 2018. 471 с.
2. Актуальні питання фтизіатрії: посібник/Д. Г. Крижановський, В. А. Фрейвальд, Н. А. Марченко (та ін.). Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2017. 155 с.
3. Позалегеневий і міліарний туберкульоз у хворих на коінфекцію ТБ/ВІЛ / В. І. Петренко, М. Г. Долинська, О. М. Разнатовська. К. 2015: ДКС Центр. 112 с. URL: http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/usaaid_170x240_fp_new.pdf

Додаткова:

1. Профілактика туберкульозу. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В. І. Петренко, М. Г. Долинська, А. В. Александрін, В. В. Петренко. Київ: 2 Print, 2017. 88 с. URL: <http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/prophilaktica.pdf>.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та
фтизіопульмонології**

2. Ведення побічних реакцій під час лікування хворих на туберкульоз та ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД) (методичний посібник для лікарів) «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України». Київ, 2016. 80 с.
3. Туберкульоз кісток та суглобів : метод. рекомендації для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації / Н. А. Мацегора, О. Я. Лекан, Л. П. Омельян [та ін.]. Одеса : ОНМедУ, 2018. 24 с.
4. Позалегеновий і міліарний туберкульоз у хворих на коінфекцію ТБ/ВІЛ / В. І. Петренко, М. Г. Долинська, О. М. Разнатовська. К. 2015: ДКС Центр. 112 с. URL: http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/usaidd_170x240_fp_new.pdf
5. Дужий І. Д. Кістковий туберкульоз – причина інших форм туберкульозу/ Дужий І. Д., Бондаренко Л. А., Олещенко В. О.//Туберкульоз. Легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. 2016. №4. 65 – 67 с.
6. Фещенко Ю.І. , Ільницький І.Г. Туберкульоз позалегенової локалізації. Київ, 2016. 378 с.
7. Global tuberculosis report 2019 (WHO/CDS/TB/2019.15). Geneva, World Health Organization. 2019 URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/329368/9789241565714-eng.pdf>
8. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. «Стандарти охорони здоров'я при туберкульозі». URL:[https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Nakaz MOZ vid 25.02.2020 530 Standarty medopomogy pry TB.pdf](https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Nakaz_MOZ_vid_25.02.2020_530_Standarty_medopomogy_pry_TB.pdf)
9. ТУБЕРКУЛЬОЗ Клінічна настанова МОЗ України, заснована на доказових даних № КН 2021-530 від 17.11.2021. URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/tuberkuloz/>
10. Наказ МОЗ України № 287 від 01.02.2019 р. «Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-19#Text>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та
фтизіопульмонології

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання та інтерпретації практичної роботи з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної роботи з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, з суттєвими помилками виконує практичну роботу.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час виконання практичної роботи з теми заняття.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та
фтизіопульмонології

лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.